

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ ALKUSANAT

1 JOHDANTO	1
1.1 TUTKIMUKSEN TAUSTA.....	1
1.2 TUTKIMUKSEN ONGELMA-ALUE	3
1.3 TUTKIMUKSEN TEHTÄVÄ, RAJAUS JA RAKENNE	6
2 KIBS-YRITYSTEN UUDISTUMINEN	9
2.1 YRITTÄJYYSTEORIAMUUTOKSIA UUDISTUMISEN TAUSTALLA.....	9
2.2 KESKEISET KÄSITTEET	11
2.2.1 Osaamisintensiivisten liike-elämän palvelujen (KIBS) määritelmä.....	11
2.2.2 Innovaation määritelmä.....	12
2.2.3 Innovaatiot palveluliiketoiminnassa.....	15
2.3 KIBS-YRITYKSET INNOVAATIOIDEN TOTEUTTAJINA JA VÄLITTÄJINÄ.....	19
2.4 YRITYSTEN UUDISTUMINEN JA INNOVAATIIVISUUS	22
2.4.1 Palveluyritysten uudistuminen.....	24
2.5 YRITYSTEN STRATEGIAVALINNAT JA INNOVAATIOSTRATEGIAT	26
2.6 YRITYSTEN INNOVAATIOTOIMINNAN EDELLYTYKSET.....	31
2.6.1 Resurssiperusteinen näkökulma (resource-based view).....	33
2.6.2 Vuorovaikutus, yhteistyö ja verkostoituminen.....	35
2.6.3 Tiedonhankinta	38
2.6.4 Liiketoiminnassa tarvittava osaaminen.....	40
2.7 INNOVAATIOTOIMINNAN EDISTÄMINEN	46
2.7.1 Kansallinen innovaatiopolitiikka	46
2.7.2 Alueellinen innovaatiopolitiikka.....	48
3 TUTKIMUSAINEISTOT JA -MENETELMÄT	51
3.1 TUTKIMUSAINEISTOT JA -MENETELMÄT	51
3.2 TUTKIMUSAINEISTON ANALYSOINTI	56
3.3 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS.....	57
4 TUTKIMUKSEN TULOKSET	59
4.1 KIBS-TOIMIALAN KEHITYS VUOSINA 1995 - 2004.....	59
4.1.1 Toimipaikkojen, henkilöstömäärän ja liikevaihdon kehitys Suomessa.....	59
4.1.2 Toimipaikkojen, henkilöstömäärän ja liikevaihdon kehitys Pohjois-Savossa.....	62
4.2 YRITYSTEN TAUSTAT, LIKETOIMINNAN LUONNE JA UUDISTUMINEN	64
4.2.1 Yrityksen tausta	64
4.2.2 Palvelustrategian perusvalinnat ja menestymiseen vaikuttavat tekijät.....	67
4.2.3 Verkostoituminen ja yhteistyösuhteet	69
4.2.4 Tiedonhankinta	71
4.2.5 Liiketoiminnan sähköistäminen	72
4.2.6 Yritysten koulutusaktiivisuus.....	73
4.2.7 Uudistusten luonne ja innovaatiotoiminnan kohdentuminen	75
4.3 TUTKIMUSTULOSTEN TIIVISTELMÄ	80
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	84
5.1 OSAAMISINTENSIIVISET LIIKE-ELÄMÄN PALVELUT POHJOIS-SAVOSSA.....	84
5.2 AVAINKEINOJA KIBS-TOIMIALAN KEHITTÄMISEKSI.....	87

LIIKTEET

TAULUKOT

KUVIOT